

Національна академія наук України
Національна академія аграрних наук України
Академія медичних наук України
Українське товариство генетиків і селекціонерів
ім. М.І. Вавилова

ФАКТОРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЕВОЛЮЦІЇ ОРГАНІЗМІВ

ФАКТОРЫ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ
ЭВОЛЮЦИИ ОРГАНИЗМОВ

TOPICS IN EXPERIMENTAL
EVOLUTION OF ORGANISMS

Збірник наукових праць

ТОМ 8

Присвячено

*110-річчю від дня народження
Теодосія Григоровича Добржанського*

Київ
ЛОГОС — 2010

ББК 28.02я43

Ф18

УДК 578.08.631.52

Фактори експериментальної еволюції організмів: зб. наук. пр. / Ф18 НАН України, НААН України, АМН України, Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова; редкол.: В.А. Кунах (голов. ред.) [та ін.].— К.: Логос, 2003–2010.

Т. 8: Присвяч. 110-річчю від дня народж. Теодосія Григоровича Добржанського.— 2010.— 500 с.: іл.— Укр., рос.— Бібліотр. в кінці ст. ISBN 978-966-171-265-1 (Т.8)

У збірнику представлено наукові праці вітчизняних та зарубіжних спеціалістів, написані спеціально для даного видання, присвяченого 110-річчю від дня народження Т.Г. Добржанського. В оглядових і експериментальних статтях наведено дані з основних напрямів генетико-біотехнологічного розширення генетичної мінливості живих організмів, генетики господарсько — цінних ознак рослин і тварин, сучасних методів біотехнології і генетичної інженерії при створенні нового покоління сортів і гібридів культурних рослин, ДНК-технологій і молекулярних маркерів у селекції рослин і тварин, генетики людини та медичної генетики; результати аналізу та оцінки генетичних ресурсів.

Для спеціалістів у галузі генетики, селекції, біотехнології, екології, а також викладачів і студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

ББК 28.02я43

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Кунах В.А.— д-р біол. наук, чл.-кор. НАНУ (головний редактор); Дубровна О.В.— д-р біол. наук (заст. головного редактора); Блюм Я.Б.— д-р біол. наук, академік НАНУ; Вагіна І.М.— канд. біол.наук; Глеба Ю.Ю., академік НАНУ; Сльська Г.В., д-р біол. наук, академік НАНУ; Кучук М.В.— д-р біол. наук, чл.-кор. НАНУ; Лялько І.І.— канд. біол. наук; Лукаш Л.Л.— д-р біол. наук; Малюта С.С.— д-р біол. наук, чл.-кор. НАНУ; Михайлов В.Г.— д-р с.-г. наук, чл.-кор. НААНУ; Моргун В.В.— д-р біол. наук, академік НАНУ; Сиволап Ю.М.— д-р біол. наук, академік НААНУ; Созінов О.О.— д-р біол. наук, академік НАНУ, академік НААНУ

Затверджено до друку рішенням вченої ради Інституту молекулярної біології і генетики НАН України (протокол №5 від 17 травня 2010 р.)

Підписано до друку 27.05.2010. Формат 60×84 1/16. Папір офс. № 1.
Гарнітура “Таймс”. Друк офс. Ум. друк. арк. 29,1. Обл.-вид. арк. 34,4.
Наклад 300 прим. Зам. 268.

Видавництво “ЛОГОС”

Свідоцтво ДК № 201 від 27.09.2000 р.

01030, Київ-30, вул. Богдана Хмельницького, 10, тел. 235-60-03

ISBN 978-966-171-265-1 (Т.8)

© Українське товариство генетиків
і селекціонерів ім. М.І. Вавилова, 2010

З М І С Т

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕВОЛЮЦІЇ

БОРИСОВ Ю.М.

ЯВЛЯЮТСЯ ЛИ ВЫСОКИЕ ЧИСЛА МИКРО-В-ХРОМОСОМ
ВОСТОЧНОАЗИАТСКОЙ МЫШИ *APODEMUS PENINSULAE* ВОЗМОЖНЫМ
ИНДИКАТОРОМ ТЕХНОГЕННЫХ ВОЗДЕЙСТВИЙ? 3

ВАГИН Ю.В.

КРИЗИС НЕОДАРВИНИЗМА И ЕГО ПРЕОДОЛЕНИЕ ПУТЕМ НОВОГО
ЭВОЛЮЦИОННОГО СИНТЕЗА 7

ЖУК О.И.

АДАПТИВНАЯ ЭВОЛЮЦИЯ ВОДНОГО РЕЖИМА
И ЗАСУХОУСТОЙЧИВОСТИ РАСТЕНИЙ 12

МЕДВЕДЕВ С.С.

ГЕНЕТИЧЕСКАЯ, ЭПИГЕНЕТИЧЕСКАЯ И ГОРМОНАЛЬНАЯ РЕГУЛЯЦИЯ
РАЗВИТИЯ РАСТИТЕЛЬНОГО ОРГАНИЗМА 16

УРУСОВ В.М., ВРИЩ Д.Л., ВАРЧЕНКО Л.И., ПЕТРОПАВЛОВСКИЙ Б.С.

К ЭВОЛЮЦИИ БИОТЫ В БЕРЕГОВОЙ ЗОНЕ ДАЛЬНЕВОСТОЧНЫХ МОРЕЙ ... 22

KURCINI В.А.

IS IT POSSIBLE TO PREDICT BIOLOGICAL ACTIVITY OF ANY CHEMICAL,
AND IF SO, HOW? 27

ЕВОЛЮЦІЯ ГЕНОМІВ У ПРИРОДІ ТА ЕКСПЕРИМЕНТИ

ГОРДЕЙ И.А., ЛЮСИКОВ О.М., БЕЛЬКО Н.Б.

ГЕНЕТИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ СИСТЕМЫ РОДА ТРИТИКАЛЕ
(*×TRITICOSECALE WITTMACK*) 32

ЖМУРКО В.В.

ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ ЭФФЕКТОВ ГЕНОВ *PPD* НА ТЕМПЫ
РАЗВИТИЯ СОРТОВ И ГИБРИДОВ ОЗИМОЙ ПШЕНИЦЫ 38

КАРПОВА І.С., НЕГРУЦЬКА В.В., КУЗЬМЕНКО О.Л.,

ПАЛЬЧИКОВСЬКА Г.Г., ПОЗУР В.К., ЛУКАШ Л.Л.
ДОСЛІДЖЕННЯ МІНЛИВОСТІ ГЕНОМУ НЕСТАБІЛЬНИХ НАЩАДКІВ
ALU-ІНТЕГРАНТІВ VASILLUS SUBTILIS МЕТОДОМ RER-ПЛР
З ВИКОРИСТАННЯМ ПРАЙМЕРІВ ДО ПОВТОРЮВАНИХ ВОХ-ЕЛЕМЕНТІВ ... 43

КОНОВАЛОВ В.С., КОПЫЛОВ К.В., СТАРОДУБ Л.Ф., АЛЕКСЕЕНКО Т.И.,

ШЕБУНЬКО М.В.
ГЕНЕТИЧЕСКИЕ РИСКИ И УПРАВЛЕНИЕ ИМИ В СЕЛЕКЦИОННОМ
ПРОЦЕССЕ 47

МЕДВЕДЬ О.М., СОКОЛОВ И.Д.

ЭВОЛЮЦИОННОЕ ЗНАЧЕНИЕ МУТАЦИЙ РЕГУЛЯТОРНОГО
ГЕНА *APETALA1* У АРАБИДОПСИСА 51

МИХЕЕВ А.Н. МОЖЕТ ЛИ ФАКТОР ГЕНЕТИЧЕСКОЙ И/ИЛИ ЭПИГЕНЕТИЧЕСКОЙ ИЗМЕНЧИВОСТИ БЫТЬ ОДНОВРЕМЕННО ФАКТОРОМ ОТБОРА ИЗМЕНЕННЫХ ИМ ФОРМ?	56
ПРОКОПИК Д.О., ТЕРНОВСЬКА Т.К. ВИКОРИСТАННЯ ІНТРОГРЕСИВНИХ ЛІНІЙ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ У ВСТАНОВЛЕННІ ГЕНЕТИЧНОГО КОНТРОЛЮ ОЗНАКИ ОСТИСТІСТЬ	61
РУБАН Ю.Д. МАКРО- И МИКРОЭВОЛЮЦИЯ В СЕЛЕКЦИИ ЖИВОТНЫХ	66
СТРАШНЮК В.Ю. ВПЛИВ АНАЛОГА ЮВЕНІЛЬНОГО ГОРМОНУ — МЕТОПРЕНУ НА ПРОЯВ АДАПТИВНО ВАЖЛИВИХ ОЗНАК І ВИНИКНЕННЯ МУТАЦІЙ У <i>DROSOPHILA MELANOGASTER</i> MEIG	69
СУХАРЛЕВ В.А. О ФИЛОГЕНЕЗЕ ВИДОВ ОВЕЦ, РЕГИОНАХ ИХ ВОЗНИКНОВЕНИЯ, ОДОМАШНИВАНИЯ И РАСПРОСТРАНЕНИЯ (ГИПОТЕЗА)	74
ФЕДОРОВА Н.Б., ЧАДОВА Е.В., ХОЦКИНА Е.А., ЧАДОВ Б.Ф. УСЛОВНЫЕ МУТАЦИИ: ПОЛУЧЕНИЕ МЕТОДОМ МОРФОЗОВ	78
АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ	
АНОХИНА Н.Л., МАРТЫНЕНКО Е.В., ВАСИНСКАЯ А.Н., АРХИПОВА Т.Н. ВЛИЯНИЕ ЦИТОКИНИНПРОДУЦИРУЮЩИХ БАКТЕРИЙ РОДА <i>BACILLUS</i> SOHN. НА РОСТ И УРОЖАЙНОСТЬ РАСТЕНИЙ ПШЕНИЦЫ	84
БАЖИНА Е.В. ГЕНЕТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОПУЛЯЦИЙ ПИХТЫ СИБИРСКОЙ С РАЗНОЙ СЕМЕННОЙ ПРОДУКТИВНОСТЬЮ	89
БАЗАЛІЙ В.В., БАБЕНКО С.М., ЛАВРИНЕНКО Ю.О., ПЛОТКІН С.Я., БОЙЧУК І.В. СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ НОВИХ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ СЕРЕБЬСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА ПАРАМЕТРАМИ АДАПТИВНОСТІ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА ПРИ РІЗНИХ УМОВАХ ВИРОЩУВАННЯ	94
БОРХЕРТ Е.В., КУДРЯВЦЕВ А.М., ОКУНЕВА И.Б., КОНОВАЛОВ Ф.А., РЕБРИКОВ Д.В. ГЕНЕТИЧЕСКОЕ РАЗНООБРАЗИЕ СОРТОВ СИРЕНИ ОБЫКНОВЕННОЙ (<i>SYRINGA VULGARIS</i> L.) ПО САЙТАМ ИНТЕГРАЦИИ РЕТРОТРАНСПОЗОНОВ ГРУППЫ TY1 SOPA LIKE	98
ВОЛКОВА Н.Е., ФИЛИПОНЕНКО Н.С., ГРИГОРЬЕВ Д.С., ВОРОБЬЁВА Л.И. ГЕТЕРОГЕННОСТЬ ПОПУЛЯЦИЙ <i>DROSOPHILA MELANOGASTER</i> УКРАИНЫ ПО НЕКОТОРЫМ ПОВЕДЕНЧЕСКИМ ПРИЗНАКАМ	101
ГОНЧАРОВА Ю.К., ЛИТВИНОВА Е.В. НАСЛЕДОВАНИЕ ПРИЗНАКОВ ОПРЕДЕЛЯЮЩИХ ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЙ БАЗИС ГЕТЕРОЗИСА У ГИБРИДОВ РИСА	107

ГОРЕНСКАЯ О.В., ПОВАР М.В., ГАВРИЛОВ А.Б. АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЯ ДЛИТЕЛЬНОСТИ ПРЕДИМАГИНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ У ДРОЗОФИЛЫ ПРИ ВОЗДЕЙСТВИИ МАЛЫХ ДОЗ СВЕРХВЫСОКОЧАСТОТНОГО ЭЛЕКТРОМАГНИТНОГО ИЗЛУЧЕНИЯ	112
ГУДЗЕНКО В.М. ДЖЕРЕЛА СТІЙКОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ДО ЛИСТОВИХ ХВОРОБ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	116
ЗИМНИЦКАЯ С.А. ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ РАЗМНОЖЕНИЯ ТРЕХ ВИДОВ СОЛОДОК В ЗОНЕ ЕСТЕСТВЕННОЙ ГИБРИДИЗАЦИИ НА УРАЛЕ	122
КВИТКО О.В. ЦИТОГЕНЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПИХТЫ СИБИРСКОЙ В СРЕДНЕЙ СИБИРИ	126
КИРИЛЛОВА И.М., КАШИН А.С. ОСОБЕННОСТИ СЕМЕННОГО РАЗМНОЖЕНИЯ В ПОПУЛЯЦИЯХ <i>ANTENNARIA</i> <i>DIOICA</i> (L.) GAERTN. НА ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ГРАНИЦЕ АРЕАЛА	131
КИРПИЧЁВА И.В. ГЕНЕТИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ МОРФОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ЛИСТЬЕВ <i>ARABIDOPSIS THALIANA</i> (L.) HEUNH	136
КОЗУБ Н.А., СОЗИНОВ И.А., СОЗИНОВ А.А. ВЛИЯНИЕ ПРИСУТСТВИЯ РЖАНОЙ 1VL/1RS ТРАНСЛОКАЦИИ НА ПРИЗНАКИ ПРОДУКТИВНОСТИ У РАСТЕНИЙ F ₂ МЯГКОЙ ПШЕНИЦЫ ОТ СКРЕЩИВАНИЯ ПОЧТИ ИЗОГЕННЫХ ЛИНИЙ ПО ГЛИАДИНОВЫМ ЛОКУСАМ	141
КОРОБОВА А.В., ВЫСОЦКАЯ Л.Б. РОСТ И СОДЕРЖАНИЕ ГОРМОНОВ У РАСТЕНИЙ АРАБИДОПСИСА ДИКОГО ТИПА И ЭТИЛЕННЕЧУВСТВИТЕЛЬНЫХ МУТАНТОВ В УСЛОВИЯХ ДЕФИЦИТА МИНЕРАЛЬНОГО ПИТАНИЯ	146
КОСТЕНКО С.О., КОНОВАЛ О.М., СИДОРЕНКО О.В., СПИРИДОНОВ В.Г. ГЕНЕТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ ЗА ГЕНАМИ <i>ESR</i> ТА <i>MC4R</i>	148
КОЧМАРСЬКИЙ В.С., КИРИЛЕНКО В.В., БАСАНЕЦЬ Г.С., ХОМЕНКО С.О., ГУМЕНЮК О.В., МАРИНКА С.М., ХАРЧЕНКО А.В. ЗМІНА КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ТА АДАПТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ СУЧАСНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ЗОНІ ДІЯЛЬНОСТІ МИРОНІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПШЕНИЦІ	154
КРАВЕЦ Е.А., МИХЕЕВ А.Н., ОВСЯННИКОВА Л.Г., ЗАБАРА Е.П. КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ ЗАВИСИМОСТИ ВЫЖИВАЕМОСТИ АПИКАЛЬНОЙ МЕРИСТЕМЫ КОРНЯ ОТ ЧАСТОТЫ ХРОМОСОМНЫХ АБЕРРАЦИЙ, ИНДУЦИРОВАННЫХ ОСТРЫМ ОБЛУЧЕНИЕМ, У ПРОРОСТКОВ ГОРОХА	161

КРАВЧЕНКО А.Н., ЛАРИОНОВА А.Я. ГЕНЕТИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА И ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ ПОПУЛЯЦИЙ ЕЛИ СИБИРСКОЙ В ГИДРОМОРФНЫХ И СУХОДОЛЬНЫХ УСЛОВИЯХ ПРОИЗРАСТАНИЯ	166
КРИВОХИЖАЯ М.В., НАВРУЛИН В.О., КАЛИНИЧЕНКО С.В., ВОРОБЬЕВА Л.И. МУТАГЕНЕЗ БАКТЕРИЙ ВИДА <i>STAPHYLOCOCCUS AUREUS</i> ПОД ВЛИЯНИЕМ УЛЬТРАФИОЛЕТОВОГО ОБЛУЧЕНИЯ	170
КУЗЬМИН С.Р. ГЕНЕТИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ АНАТОМИИ ДРЕВЕСИНЫ ВИДОВ ХВОЙНЫХ В РАЗНЫХ УСЛОВИЯХ ВОДНОГО РЕЖИМА ПОЧВЫ	174
КУЗЬМИНА Н.А. ОЦЕНКА РОСТА И СОХРАННОСТИ КЛИМАТИПОВ СОСНЫ ОБЫКНОВЕННОЙ В ГЕОГРАФИЧЕСКИХ КУЛЬТУРАХ В СРЕДНЕЙ СИБИРИ	179
МАКАИ Ш., МАКАИ П.Ш., НЕСТЕРОВА И.М. ИЗУЧЕНИЕ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ И ФАРМАКОЛОГИЧЕСКОЙ ЦЕННОСТИ РАЗЛИЧНЫХ ВЕНГЕРСКИХ СОРТОВ ПАЖИТНИКА ГРЕЧЕСКОГО (<i>TRIGONELLA FOENUM</i> — <i>GRAECUM L.</i>) В УСЛОВИЯХ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ И РЕСПУБЛИКИ ВЕНГРИИ	184
МАКАРЕНКОВ М.А., КОЗЛОВ Н.Н., КОРОВИНА В.Л., ТРУХАН В.А., КОМКОВА Т.Н. ПРИРОДНЫЕ ГЕНЕТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ ДЛЯ СЕЛЕКЦИИ БОБОВЫХ КОРМОВЫХ КУЛЬТУР	189
МАРТЫНОВ С.С., МИТРОФАНОВА О.В. ОСНОВНЫЕ ВИРУСНЫЕ БОЛЕЗНИ, ПОРАЖАЮЩИЕ КУЛЬТУРУ ПЕРСИКА (<i>PRUNUS PERSICA</i> (L.) WATSON КРЫМУ	194
ОРЕШКОВА Н.В. АНАЛИЗ ГЕНЕТИЧЕСКОГО РАЗНООБРАЗИЯ ЛИСТВЕННИЦЫ СИБИРСКОЙ (<i>LARIX SIBIRICA</i> LEDEB.)	198
ПАРТОВЕВ К., НАИМОВ С., МЕЛИКОВ К., ДЖУМАХМАДОВ А., АБДУРАХИМОВ С. ФЕРТИЛЬНОСТЬ ПЫЛЬЦЕВЫХ ЗЕРЕН И ГИБРИДИЗАЦИЯ КАРТОФЕЛЯ (<i>SOLANUM TUBEROSUM</i> L.) В УСЛОВИЯХ ТАДЖИКИСТАНА	203
ПОЛЯКОВА Л.В., ЖУРОВА П.Т. ВЕЩЕСТВА ВТОРИЧНОГО ОБМЕНА КАК МАРКЕРЫ ГЕНЕТИЧЕСКОЙ ОЦЕНКИ НЕКОТОРЫХ КОЛИЧЕСТВЕННЫХ ПАРАМЕТРОВ ДЕРЕВЬЕВ СОСНЫ ОБЫКНОВЕННОЙ	207
ПРОЦЕНКО А.В., КУНДА-ПРОНЬ И. В., КОЗЕРЕЦКАЯ И.А. МОНИТОРИНГ МУТАЦИОННЫХ СОБЫТИЙ В ПРИРОДНЫХ ПОПУЛЯЦИЯХ <i>DROSOPHILA MELANOGASTER</i> УКРАИНЫ	212

ПРЯДКІНА Г.О., ШАДЧИНА Т.М., САРВІН В.А. ВПЛИВ МІШАНОЛІГАНДНОГО КОМПЛЕКСОНАТУ ЗАЛІЗА НА ПІГМЕНТНИЙ АПАРАТ ТА УРОЖАЙНІСТЬ ЧУТЛИВОГО ДО УРАЖЕННЯ ВАПНЯКОВИМ ХЛОРОЗОМ СОРТУ ВІНОГРАДУ МУСКАТ ЯНТАРНИЙ	215
РАДЧЕНКО А.Н., ПОЧИНОК В.М. АЛЛЕЛЬНИЙ СОСТАВ ЛОКУСА <i>Glu D3</i> СОРТОВ ОЗИМОЇ МЯГКОЇ ПШЕНИЦІ	220
САКАЛО В.Д., КУРЧИЙ В.М. ОСОБЕННОСТИ УГЛЕВОДНОГО ОБМЕНА В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ЗЕРНОВКИ ИНБРЕДНЫХ ЛИНИЙ КУКУРУЗЫ	225
САМЧУК В.А., СТЕКЛЕНЬОВ С.П. МІНЛИВІСТЬ БУДОВИ ТОВСТОЇ КИШКИ У БІЗОНІВ І БАНТЕНГІВ ТА ЇХ ГІБРИДІВ ІЗ ДОМАШНЬОЮ КОРОВОЮ	231
СЕДЕЛЬНИКОВА Т.С., ПИМЕНОВ А.В. АНАЛИЗ ЦИТОГЕНЕТИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК БОЛОТНЫХ И СУХОДОЛЬНЫХ ПОПУЛЯЦИЙ ВИДОВ <i>PINACEAE</i>	235
СЕРГА С.В., КОЗЕРЕЦКАЯ И.А. УРОВЕНЬ ИНФИЦИРОВАННОСТИ ПРИРОДНОЙ ПОПУЛЯЦИИ ДРОЗОФИЛИД КИЕВА ВНУТРИКЛЕТОЧНОЙ БАКТЕРИЕЙ <i>WOLBACHIA</i>	240
СИГИДИНЕНКО Л.И., КИРПИЧЕВА И.В. ЭКОТИП LUGANSK (Lug0) АРАБИДОПСИСА ТАЛЯ	244
СКАЖЕННИК М.А., ВОРОБЬЕВ Н.В., КОВАЛЕВ В.С., ПШЕНИЦЫНА Т.С. ОЦЕНКА СЕЛЕКЦИОННОГО МАТЕРИАЛА РИСА НА ХОЛОДОСТОЙКОСТЬ ..	248
СОКОЛОВСЬКА-СЕРГІЄНКО О.Г., КІРІЗІЙ Д.А., КРУПА Н.М. ГЕНОТИПНІ ВІДМІННОСТІ РЕАКЦІЇ НА ПОСУХУ CO ₂ -ГАЗООБМІНУ РОСЛИН ПШЕНИЦІ, КОНТРАСТНИХ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ	251
ТКАЧОВ В.І., ГУЛЯЕВ Б.І., ЯРОШЕНКО О.А., ФАТКОВА Н.М. СПОСІБ ОЦІНКИ ПОСУХОСТІЙКОСТІ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗА ЗМІНОЮ КОРЕНЕЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ РОСЛИН	255
ХАРИТОНОВ Е.М., ЛОТОЧНИКОВА Т.Н., ЛОТОЧНИКОВ С.В., ТУМАНЬЯН Н.Г. ИЗМЕНЧИВОСТЬ СОРТОВ СЕЛЕКЦИИ ВНИИ РИСА ПО ТЕХНОЛОГИЧЕСКИМ И БИОХИМИЧЕСКИМ ПРИЗНАКАМ КАЧЕСТВА ЗЕРНА И КРУПЫ	258
ЧУГУНКОВА Т.В., РОЗУМНА Л.Ф. РІСТ, ВРОЖАЙНІСТЬ ТА СТІЙКІСТЬ РОСЛИН ПІСЛЯ ОБРОБКИ НАСІННЯ ЕЛІСИТОРАМИ	263
ЮДАНОВА С.С., ЦАРЕВА Л.Е., МАЛЕЦКИЙ С.И. ВЛИЯНИЕ ЭПИМУТАГЕНА 5-АЗАЦИТИДИНА НА ЦИТОЛОГИЧЕСКИЕ И МОРФОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ПРИЗНАКИ САХАРНОЙ СВЕКЛЫ	267
ЯНЧУК В.І., МАМАЛИГА В.С. КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ ОЗНАК НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ <i>MEDICAGO SATIVA L.</i>	272

RACZ F., HIDVEGI S., SZOKE C., HADI G., PAL M., MARTON C.L.
POLLEN PRODUCTION OF INBRED MAIZE LINES IN DIFFERENT YEARS 278

ПРИКЛАДНА ГЕНЕТИКА І СЕЛЕКЦІЯ

АВАКЯН Э.Р., КУМЕЙКО Т.Б., ОЛЬХОВАЯ К.К.
ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОСТИ ИСХОДНОГО МАТЕРИАЛА РИСА
К ПИРИКУЛЯРИОЗУ ПО СОДЕРЖАНИЮ КРЕМНЕЗЕМА 283

АДАМЕНКО Д.М., ПОЛЩУК В.В., ЯЦЕНКО А.О., СУХАНОВ С.В.
ВИХІД МАТОЧНИХ КОРЕНЕПЛОДІВ ЗС КОМПОНЕНТА БУРЯКУ
ЦУКРОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ ПОСІВІВ 284

**АДАМОВСКАЯ В.Г., МОЛОДЧЕНКОВА О.О., СИЧКАРЬ В.И., ЦИСЕЛЬСКАЯ Л.Й.,
САГАЙДАК Т.В., БЕЗКРОВНАЯ Л.Я., ЛЕВИЦКИЙ Ю.А., УЗЛЯКОВА И.В.**
РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ОСНОВНЫХ БИОХИМИЧЕСКИХ
КОМПОНЕНТОВ СЕМЯН НУТА, ОПРЕДЕЛЯЮЩИХ ИХ ПИТАТЕЛЬНУЮ
ЦЕННОСТЬ 289

АЛЕКСЕЕВА Е.И.
ПЕРСПЕКТИВЫ ПЕРЕРАБОТКИ ЗЕРНА АМАРАНТА НА КРАХМАЛ 294

АРТЮХОВА А.В., ГРИШИН С.Ю., ЗАЯКИН В.В., НАМ И.Я.
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА ISSR-PCR ДЛЯ ВЫЯВЛЕНИЯ ГЕНЕТИЧЕСКОГО
ПОЛИМОРФИЗМА РАЗНЫХ ВИДОВ РОДА *LUPINUS* 299

БАТУРИН С.О., АМБРОС Е.В., КУЗНЕЦОВА Л.Л.
МАТРОКЛИННОЕ НАСЛЕДОВАНИЕ ПРИ СКРЕЩИВАНИЯХ
FRAGARIA×*POTENTILLA* 303

ВИШНЕВСКАЯ Н.А., ФЕОКТИСТОВА А.С., СТРУННИКОВА О.К.
КОЛОНИЗАЦИЯ КОРНЕЙ ЯЧМЕНЯ АНТАГОНИСТИЧЕСКОЙ БАКТЕРИЕЙ
PSEUDOMONAS FLUORESCENS 307

ГОЛОВАНЬ Л.В., ПУЗІК В.К.
ВПЛИВ РІЗНИХ ДОЗ МУТАГЕНУ НА ЕНЕРГІЮ ПРОРОСТАННЯ
ТА ЛАБОРАТОРНУ СХОЖІСТЬ НАСІННЯ ФАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ
(*PHASEOLUS VULGARIS* L.) 311

ГОРОВА Т.К., ЯВДИК І.М.
МІНЛИВІСТЬ УРОЖАЙНОСТІ ТА ХІМІЧНОГО СКЛАДУ РОСЛИН
ПЕТРУШКИ КУЧЕРЯВОЇ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ДІЇ СИНТЕТИЧНИХ
АНАЛОГІВ ФІТОГОРМОНІВ 315

ГОРШКОВА Л.М.
ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ
КОНОПЕЛЬ ТА ПОЧАТОК ВИКОРИСТАННЯ ЇХ ЯК ДЖЕРЕЛА
НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН 320

ДЗЮБА В.А., МАЛЫШЕВА Н.Н., ЕСАУЛОВА Л.В.
ГЕНЕТИКА НАСЛЕДОВАНИЯ СТРУКТУРЫ ЭНДОСПЕРМА ЗЕРНОВКИ
РИСА В СЕЛЕКЦИИ НА КАЧЕСТВО 325

ЕМЕЦ З.В., МАМЕНКО А.М. ГЕНЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СЕЛЕКЦИИ СКОТА ПО ЖИРНОМОЛОЧНОСТИ И ВЫХОДУ МОЛОЧНОГО ЖИРА	330
ЗАДОРЖНА О.А. СПАДКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОЗНАК НАСІННЯ СОНЯШНИКУ У ЗВ'ЯЗКУ З ОЛІЙНІСТЮ	334
ЗЛАЦКАЯ А.В. АЛЛЕЛЬНЫЙ СОСТАВ СОРТОВ ОЗИМОЙ МЯГКОЙ ПШЕНИЦЫ ВОЗДЕЛЫВАЕМЫХ В УКРАИНЕ ПО ГЕНАМ ПУРОИНДОЛИНОВ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ХЛЕБОПЕКАРНЫЕ ПРИЗНАКИ	339
ЗЛАЦКАЯ А.В. ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НЕКОТОРЫХ SSR-МАРКЕРОВ, АССОЦИИРОВАННЫХ С QTL СОДЕРЖАНИЯ БЕЛКА В ЗЕРНЕ У МЯГКОЙ ПШЕНИЦЫ, ДЛЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ЭТОГО ПРИЗНАКА У СОРТОВ, КУЛЬТИВИРУЮЩИХСЯ В УКРАИНЕ	345
ИШМУРАТОВА Н.М., ЛОПАТИН А.В., СОЛДАТОВА Н.В. АНАЛОГИ ФЕРОМОНОВ ПЧЕЛЫ В ИСКУССТВЕННЫХ КОЛОНИЯХ, СОСТОЯЩИХ ИЗ МАТКИ ШМЕЛЯ <i>BOMBUS TERRESTRIS</i> И РАБОЧИХ ОСОБЕЙ <i>APIS MELLIFERA</i>	350
КИРИЧЕНКО В.В., МАКЛЯК К.М., КУТЩЕВА Н.М., ВАРЕНИК Б.Ф. ПАРАМЕТРИ ЕКОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ФОНУ ДЛЯ ОЦІНКИ ВРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	354
КИРИЧЕНКО В.В., КОЛОМАЦЬКА В.П., БОРОВСЬКА І.Ю., СИВЕНКО В.І. ЦІННІСТЬ БАТЬКІВСЬКИХ ЛІНІЙ СОНЯШНИКУ ЯК КОМПОНЕНТІВ ГІБРИДНИХ КОМБІНАЦІЙ ЗА ОСНОВНИМИ СЕЛЕКЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ	359
КОЗАЧЕНКО М.Р. ПРОЯВ ОЗНАК У ГІБРИДІВ ДІАЛЕЛЬНИХ СХРЕЩУВАНЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ..	364
КОНДРАЦКАЯ И.П., АГАБАЕВА Е.Д., МИХАЙЛЕНКО К.В. ИДЕНТИФИКАЦИЯ ПО ЭЛЕКТРОФОРЕТИЧЕСКИМ СПЕКТРАМ ЗАПАСНЫХ БЕЛКОВ СЕМЯН ПАЖИТНИКА ГРЕЧЕСКОГО <i>TRIGONELLA FOENUM GRAECUM</i>	368
КОРНИЕНКО А.В., СУХОРУКИХ В.А., БЕРДНИКОВ Р.В., ГОНЧАРОВ Е.В., МЕЛЬНИКОВ Ю.Н., ДАВЫДЕНКО М.А., МЕЛЬНИКОВ А.В. НОВАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ САХАРНОЙ СВЕКЛЫ ПО ФОРМЕ КОРНЕПЛОДА	373
КУЗНЕЦОВА Г.В. КАЧЕСТВО СЕМЯН КЕДРА СИБИРСКОГО В ПРИРОДНЫХ ПОПУЛЯЦИЯХ КРАСНОЯРСКОГО КРАЯ	379
ЛАЗАРЕНКО Л.М., БЕЗРУКОВ В.Ф. ВПЛИВ ТЕМПЕРАТУРИ ЗБЕРІГАННЯ НАСІННЯ НА УТВОРЕННЯ ХРОМОСОМНИХ АБЕРАЦІЙ В МЕРИСТЕМНИХ КЛІТИНАХ ПРОРОСТКІВ БАТУНА	382

ЛЯЛЬКО І.І., ДУБРОВНА О.В. ВПЛИВ БЕТАСТИМУЛІНУ ТА АКВАРИНУ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	387
МАЛЕЦКИЙ С.И. “ВЕТВЛЕНИЕ” СЕМЯПОЧЕК В ЗАВЯЗЯХ ЦВЕТКОВ И РЕПРОДУКЦИЯ СЕМЯН У САХАРНОЙ СВЕКЛЫ (<i>BETA VULGARIS</i> L.)	392
МАХНО Ю.А., ПОЛЯКОВА И.А., ЛЯХ В.А. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПОЛИМОРФИЗМА ЗАПАСНЫХ БЕЛКОВ СЕМЯН ЛЬНА МАСЛИЧНОГО МЕТОДОМ ЭЛЕКТРОФОРЕЗА	397
МЩЕНКО С.В. ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СТАТІ <i>CANNABIS SATIVA</i> L.: ГЕРМАФРОДИТИЗМ — ОДНОДОМНІСТЬ — ДВОДОМНІСТЬ	401
МОНТВІД П.Ю. ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МЕЙОЗУ У <i>SOLANUM ANGUIVI</i> LAM., <i>SOLANUM MARGINATUM</i> L. І МІЖВИДОВОГО ГІБРИДУ F ₁ <i>SOLANUM LINNAEUM</i> L.× <i>SOLANUM INCANUM</i> L.	406
НЕНЬКА М.М., ТЮЛЕНЄВА О.В. ЕКОЛОГІЧНА ПЛАСТИЧНІСТЬ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ БАГАТОНАСІННИХ ЛІНІЙ-ЗАПИЛЮВАЧІВ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	411
НОВИКОВА Т.Н. ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ КУЛЬТУРЫ СОСНЫ ОБЫКНОВЕННОЙ В ЮЖНОЙ ЛЕСОСТЕПИ КРАСНОЯРСКОГО КРАЯ	415
ОПАЛКО А.І., КОЦЮБА С.П. СТАБІЛЬНІСТЬ УРОЖАЙНОСТІ ЯК КРИТЕРІЙ ЦІННОСТІ НОВИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	420
ПОЗНЯК С.И., ЮДАНОВА С.С., МАЛЕЦКАЯ Е.И., МАЛЕЦКИЙ С.И. АПОЗИГОТИЧЕСКАЯ РЕПРОДУКЦИЯ СЕМЯН У САХАРНОЙ СВЕКЛЫ В ДВУХ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ЗОНАХ	424
САЛОГУБ А.М., ЛАДИКА В.І., ХМЕЛЬНИЧИЙ Л.М. УСПАДКОВУВАНІСТЬ ЕКСТЕР’ЄРНОГО ТИПУ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ	429
СІЧКАР В.І., ЛАВРОВА Г.Д. ОСОБЛИВОСТІ УСПАДКУВАННЯ ЗАБАРВЛЕННЯ ШКІРКИ НАСІННЯ І РУБЧИКА У СОЇ	433
СИТНИК І.Д. ОЦІНКА АДАПТИВНОЇ ЗДАТНОСТІ СОРТІВ РІПАКУ ТА ПАРАМЕТРІВ СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВП “АГРОНОМІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ” НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ	439
ТЕШЕВА С.А., ПОХНО С.Л. ФОРМИРОВАНИЕ СОРТОВОГО СОСТАВА ДЛЯ АГРОЛАНДШАФТНЫХ РАЙОНОВ РИСОСЕЯНИЯ ДЕЛЬТЫ р.КУБАНИ	445

ТРУХАН В.А., ТРУХАН А.А. ВНУТРИВИДОВОЙ ПОЛИМОРФИЗМ КЛЕВЕРА ПОЛЗУЧЕГО ПО АЗОТФИКСИРУЮЩЕЙ СПОСОБНОСТИ	449
ХАРИТОНОВ Е.М., ТУМАНЬЯН Н.Г., ПАПУЛОВА Э.Ю., ДАВОЯН А.Е., ЛОТОВНИКОВА Т.Н., ОСТАПЕНКО Н.В. ИСХОДНЫЙ МАТЕРИАЛ ДЛЯ СЕЛЕКЦИИ РИСА СО СРЕДНИМ СОДЕРЖАНИЕМ АМИЛОЗЫ И ОКРАШЕННЫМ ПЕРИКАРПОМ ЗЕРНОВКИ	454
ХОХЛОВ А.М. РАСПРОСТРАНЕНИЕ ГЕНЕТИЧЕСКИХ АНОМАЛИЙ В ПОПУЛЯЦИЯХ ДОМАШНИХ ЖИВОТНЫХ	458
ЧЕРНЕНКО А.Д., ПАРИЙ Ф.М., ПАРИЙ М.Ф. ГЕНЕТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ ОЗНАКИ СТЕРИЛЬНІСТЬ-ФЕРТИЛЬНІСТЬ У РІПАКУ ЯРОГО	465
ШИХЛИНСКИЙ Г.М., МАМЕДОВА Н.Х., МАМЕДОВА А.Д., АБДУЛАЛИЕВА Г.С., ГАСАНОВА Г.И. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОСТИ ВНУТРИ- И МЕЖВИДОВЫХ ГИБРИДОВ ХЛОПЧАТНИКА К БИОТИЧЕСКИМ И АБИОТИЧЕСКИМ ФАКТОРАМ СРЕДЫ	468
ШТАРК О.Ю., БОРИСОВ А.Ю., НАУМКИНА Т.С., АХТЕМОВА Г.А., ЖУКОВ В.А., ДАНИЛОВА Т.Н., ЧЕБОТАРЬ В.К., ВАСИЛЬЧИКОВ А.Г., БАРБАШОВ М.В., ЗОТИКОВ В.И., ТИХОНОВИЧ И.А. СОЗДАНИЕ НОВЫХ ВЫСОКОЭФФЕКТИВНЫХ СОРТОВ БОБОВЫХ ПРИ ВЗАИМОДЕЙСТВИИ С ПОЛЕЗНЫМИ ПОЧВЕННЫМИ МИКРООРГАНИЗМАМИ	472
ЩЕРБИНА О.З., МИХАЙЛОВ В.Г., ПАРФЕНЮК О.В. РОЗЩЕПЛЕННЯ ГІБРИДІВ СОІ ДРУГОГО ПОКОЛІННЯ ЗА ДОВЖИНОЮ СУЦВІТТЯ	475
ЭЙГЕС Н.С., ВОЛЧЕНКО Г.А., КУЗНЕЦОВА Н.Л., ВАЙСФЕЛЬД Л.И., АРТАМОНОВ В.Д., ВОЛЧЕНКО С.Г., КОРНЕВА Г.Г., КАХРИМАНОВА Н.Н. ЗАКОНОМЕРНОСТИ МЕТОДА ХИМИЧЕСКОГО МУТАГЕНЕЗА В ОТНОШЕНИИ ПРИЗНАКА ХЛЕБОПЕКАРНОГО КАЧЕСТВА НА ОЗИМОЙ ПШЕНИЦЕ	481
ЯМБОРКО Н.А., БЛЯВСЬКА Л.О. ФІТОГОРМОНАЛЬНА АКТИВНІСТЬ МІКРООРГАНІЗМІВ-ДЕСТРУКТОРІВ ГЕКСАХЛОРЦИКЛОГЕКСАНУ	487